

Посмітний, Олександр. Найпопулярніші райони столиці - найнепридатніші для життя : [бесіда з начальником Державної інспекції Києва Олександром Посмітним про екологічну ситуацію, що склалася у Києві (в т. ч. Деснянський район)] / Олександр Посмітний, Юрій Василенко ; записав Юрій Василенко // Урядовий кур'єр. - 2010. - 9 черв. (№ 103). - С. 8 : фото.

Начальник Державної екологічної інспекції Києва Олександр Посмітний:

НАЙПОПУЛЯРНІШІ РАЙОНИ СТОЛИЦІ - НАЙНЕПРИДАТНІШІ ДЛЯ ЖИТТЯ

Екологи і лікарі в унісон кажуть, що дихати столичним повітрям небезпечно. Але розводять руками - загроза опинитися на лікарняному ліжку людей не зупиняє і вони перебираються все ближче до центру, розплачуючись власним здоров'ям за комфорт. Про ситуацію, що склалася, наша сьогоднішня розмова з начальником Державної екологічної інспекції Києва Олександром ПОСМІТНИМ.

— Олександр Сергійовичу, які райони столиці найбільш забруднені та якими хімічними речовинами ми змушені дихати?

— Найпопулярніші райони мегаполісів, хоч як дивно, виявляються найнепридатнішими для життя. Це на практиці доводить і Київ. Пальму першості за забрудненням повітря стабільно утримує центр міста, максимально переобтяжений автомобілями. Рівень забрудненості районів залежить від великої кількості чинників. Основним забруднювачем повітря у столиці є транспорт. У 2009 році він «подарував» киянам понад 200 тис. т викидів в атмосферу. Переважна частина з них (майже 94%) — це викиди автомобільного, до 3% — водного, 2% — авіаційного, приблизно 0,7% — залізничного транспорту та до 0,3% — викиди від виробничої техніки. Київські автомобілі, а точніше, значна їх частка здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки, пальне не завжди якісне, двигуни зазвичай морально і фізично застарілі.

Проте забруднений не лише центр міста, а й віддалені райони як на правому, так і на лівому березі Дніпра. Приміром, рівень вмісту оксиду вуглеводу, діоксиду азоту в кілька разів перевищує допустиму норму на Бессарабській і Московській площах, бульварі Лесі Українки, на проспекті Перемоги в районі станції метро «Святошин», вулиці Довженка поблизу станції метро «Шулявська», вулиці Лазо, Оболонському проспекті і на вулиці

Межигірській на Подолі. Стабільно забруднені райони — Деснянський і Дарницький, оскільки на їхній території розташовані підприємства, які є одними з найбільших забруднювачів повітря. Хоча є ще райони, які можуть похвалитися відносно чистим повітрям. Найлегше у столиці дихається на проспекті Науки, території «Експоцентру України» (Голосіївський район), а також у Гідропарку. Завдячувати цьому треба наявності зелених насаджень. Безперечним лідером за загальною площею зелених зон є Голосіївський район. За ним іде Дніпровський, третє місце посідає Оболонський район столиці. Однак у зв'язку з тим, що в Києві відсутні встановлені межі зелених зон, це призводить до їх стрімкого скорочення на користь забудов.

— Які підприємства Києва становлять найбільшу загрозу для повітря?

— Крім повітряної, у Києві існує проблема «підземної» забрудненості. Небезпечними є не лише підприємства, що викидають в атмосферу шкідливі речовини, а й ті, які їх зберігають. Наприклад, підприємства «Захід» (Святошинський район) і «Радон» (с. Пирогове). На території «Заходу» в герметичних контейнерах знаходиться понад 200 т будівельних відходів, забруднених берилієвим пилом. У таких умовах зберігати берилій надто небезпечно, і необхідно виділити ділянку для стаціонарного поховання відходів. Водночас, у сховищі спецкомбінату «Радон» з 80-х років ХХ ст. звозили радіоактивні відходи з усіх сусідніх областей України. Тепер вони зберігаються на глибині 10 м у спеціальних контейнерах. На території Інституту фізичної хімії ім. Писаржевського (пр. Науки, 31) зберігаються відходи радіоактивного кобальту, що використовувався при проведенні наукових досліджень. А на території заводу «Радикал» (промзона за станціями метро «Чернігівська» і «Лісова») щорічно з 1949 року (з часу його відкриття) осідало до 2 тис. т ртуті.

У столиці кілька підприємств є свого роду лідерами за забрудненням повітря. Серед найбільших — ТЕЦ-6, (Деснянський район), що викидає в атмосферу вуглекислий газ і азотні сполуки. До таких можна зарахувати ТЕЦ-5, ЗАТ «ДАРтепло-центрально», завод зі спалення твердих побутових відходів «Енергія» (Дарницький район). Вони викидають в атмосферу небезпечні для здоров'я людини речовини — оксид сірки, оксид азоту та окисли вуглеводу, здатні викликати подразнення дихальних шляхів, зниження імунітету і навіть рак.

Торік щільність викидів в атмосферне повітря в розрахунку на квадратний кілометр території міста склала 275,7 т шкідливих речовин, що перевищило середній показник по Україні майже в 23 рази. Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових комплексів.

— Що робиться для того, щоб ситуація змінилася на краще?

— На загальнодержавному рівні прийнято нормативні документи, які передбачають посилення контролю за якістю пального, яке використовується автомобілями, та обмеження ввезення в Україну старих автомобілів, проводяться роботи щодо розробки і застосування систем очищення вихлопних газів автомобілів, а також пропонується ширше застосовувати нетрадиційні види пального. Розроблено зміни до нової редакції програми «Екологія транспорту», де передбачено запровадження та використання пального стандарту Євро-3 та підготовку до запровадження стандарту Євро-4, а також оновлення комунального автотранспорту з поступовим переведенням його на стандарт Євро-3. У рамках програми пропонується зменшити заїзд до Києва вантажного автотранспорту, створити мережі вантажних терміналів на основних напрямках в'їзду до міста, випустити на лінію дослідні зразки маршрутних автомобілів, що працюють на альтернативних видах пального тощо.

— А яка робота проводиться безпосередньо вашою екологічною інспекцією у Києві?

— У попередні роки були вжиті заходи щодо виведення сміттєспалювального заводу «Енергія» з категорії екологічно небезпечних. Програма охорони навколишнього природного середовища на період до 2011 року передбачає продовження робіт зі скорочення викидів заводу в атмосферне повітря. У наступні роки планується запровадити зазначений проект та автоматизувати топковий процес спалювання твердих побутових відходів. Одним з основних аспектів екологічної безпеки є надійна робота очисного обладнання, де вловлюються та знешкоджуються шкідливі речовини, модернізація морально застарілих технологій та засобів виробництва. В останні роки з'явилися нові високоефективні способи очищення газів. Проте універсальних способів, які повністю розв'яжуть проблему, на жаль, поки не існує.

Наші інспектори постійно контролюють стан повітря, проводять перевірки викидів зі стаціонарних : джерел забруднення. Особлива увага приділяється підприємствам, занесеним до переліку об'єктів, що є найбільшими забруднювачами довкілля. На порушників накладаються штрафи за завдані державі збитки, є випадки, коли головним державним екологічним інспектором виносяться рішення про призупинення роботи підприємства. Та, на жаль, жодна інспекція і жодна державна програма не зможе переломити ситуацію на краще, доки у свідомості людей не сформується поняття, що ми живемо в тій екологічній капсулі, яку самі для себе створюємо. Як не прикро, але

свідомість українських громадян поки ще далека від «зеленої».

Насамкінець хочу нагадати девіз всесвітньо відомої екологічної організації «Грінпіс»: «Ми не отримали Землю в спадок від батьків, ми взяли її в борг у наших дітей...» Над цими простими словами варто замислитися всім.

Інтерв'ю вів

Юрій ВАСИЛЕНКО

для «Урядового кур'єра»